

til Sverige. Kretsforeren er etter min mening også havnet der. Det er derfor ingen grunn til lenger å holde på de arresterte gisler. Jeg rår derfor til at N.N. snarest blir løslatt. Drammen, 13.11.1944. Sign. Thore Tjersland." For egen regning skal vi tilføye at vi har grunn til å tro at vedkommende fremdeles sitter arrestert.

Ny sorenskriver på Horten. Vi har etter hvert måttet venne oss av med å forbauses over de utnevnelser som N.S. foretar. Den nye sorenskriver på Horten, Gaarder, er imidlertid noe utenom det vanlige, selv etter den nye tids målestokk. I sin tid drev G. sakførerforretning på Årnes, men denne syknet hen p.g.a. sommel og fyll. Da han etter underslag av Hypotekbankens midler mistet vervet som bankens kommisjonær i midten av 1930-årene sto han på bar bakke. Han meldte seg inn i N.S. og ble stående der også etter krigsutbruddet og nå fikk han uanede chanser som belønning for sitt medlemskap. I 1940 ble han byråsjef i et politisk kontor i Innenriksdepartementet, men Hagelin ble snart klar over at han ikke var noen effektiv nyordningsmann. Tidlig i 1941 ble derfor Gaarder sendt til Drangedal som lensmann. Også her klarte han på kort tid å gjøre seg umulig. Men partiet hadde bestemt at han skulle forsørges. Den avskjedigede lensmanns neste skritt på den offentlige løpebane ble etter en tids ledighet - utnevning til politimester i Skien. Her var hans opptreden slik at Politidepartementet meget snart fant stillingen uholdbar og så seg nødsaget til å avskjedige ham, samtidig som det direkte ga ham skylden for de ureligheter som i sin tid førte til inndragning av rasjoner og stengning av kinoer m.v. Etter disse bedrifter ble G. gående ledig en stund, men partiets vedtak om å holde liv i ham sto fremdeles ved makt. I 1943 ble han oppnevnt som ordfører i Vinje. Ordførervervene som i den nye tid kan besettes med folk som ikke har noen tilknytning til vedkommende kommune er nemlig samtidig blitt lønnet og G. fikk ca. kr. 8.000 pr. år til tross for at Vinje er en av de minste kommuner i Telemark. Dette var muligens ment som en straff for at der ikke var N.S. folk i bygden. Ved sin vanlige sommel lyktes det snart G. å lage kaos også i de nye omgivelser. Forholdene utviklet seg slik at fylkesmannen måtte få ham fjernet etter 3/4 års tid. Han rakk dog forinnen å få en del av sine undersatser i fengsel og straffet med formuesinndragning. Kommunen som ikke på forhånd var synderlig vel situert ble ikke bedre stillet etter Gaarders ledelse. Hans årsgasje ville ha kostet innbyggerne et par skatteprosent og det endte derfor med at disse utgifter ble overtatt av staten. Etter dette skulle man tro at hans videre løpebane i det offentlige var stengt. Men nei! Riisnæs grunner ble Gaarder hans etterfølger. Vi kan ta denne utnevning som et tegn på hvor effektiv blokaden av offentlige stillinger er blitt. Og G. skjøtter sitt embete som om han selv mente å følge blokadeparolen ved sit-down-streik. Etter hva vi erfarer har han ved sin sommel og passivitet gjort det umulig å få fremmet noen sak.

Ny type brenselolje. Av avisene fremgår at en ny type brenselolje er kommet i handelen fra 1. januar 1945. Denne olje, som er likeså ildsfarlig som bensin, bringes på markedet at tyskerne og quislingene tross protest fra ansvarlig norsk hold. Den lagres på alminnelige bensintanker, som absolutt ikke er betryggende til denne bruk, og skal i første rekke anvendes på fiskefartøyer - uansett om disse har bensinmotor eller ikke. Tyskerne må være i stor mangel på almindelig brenselolje. Norske fiskeres liv og eiendom tar de ikke hensyn til.

Vi advarer mot byråsjef Bj.Krag Brynildsen i Rikstrygdeverket. Det er på det rene at han ved flere anledninger har oppfrått som angiver.

Når du har lest avisen så sørg for at den går videre til dine kolleger. Det ville være ønskelig om den kunne nå utover hele landet, til alle byer, større jernbanestasjoner, større post- og telegrafstasjoner, slik at den så vidt mulig kan bli lest av alle statstjenestemenn. Har alle tjenestemenn i din egen etat/lest den, så la den gå videre til tjenestemenn i andre etater. på stedet

Men vis forsiktighet!

Nord-Norge - Det halve kongerike.

Siden okkupasjonens første dag har tyskerne og quislingene gjort alt for å innbille oss hvor elendig det stod til her i landet før 9. april 1940 og hvor greit vi skulle få det under nyordningens velvignelser. Herunder har særlig Nord-Norge vært gjenstand for en påtrengende frieri. Ingen måte eller utgift har vært spart. Men tross i loo's innsats med rikstallere, ulogale dsutstilling og alle andre tenkelige nasistiske påfunn har det - selvsagt - ikke lyktes å få nord-landene på kroken. Alle forsøk på i agitasjonens tjeneste å utnytte den kjente nor-norske lokale triotisme og de spesielle næringspolitiske forutsetninger nordpå har vært fruktesløse. Folket i nord såvel som folket her sør er forblitt tro mot sin konge og sitt land. Og det såkalte "Nallogland-sambandet" såvel som de øvrige nasipropagandistiske foretagender er blitt av de måtte bli - private tumleplasser for opportunister, miskjente argjerrigheter og andre ubetydeligheter som vokser i egen innbildning når de får være med på å bakvaske de store. Vi behøver ikke tyskere og norredere til å minne oss om Nord-Norges betydning. Enhver vet at de rike muligheter i vårt land både i nord og sør ennå på langt nær er fullt utnyttet - heldigvis. De kår naturen byr vårt folk er hårdere enn i de fleste siviliserte land - ja, i Nord-Norge hårdere enn i noe annet land. Det har kostet og vil framleis komme til å koste oss hård kamp og tungt slit å bygge landet. Forståelse av Nord-Norges som de øvrige landsdelers behov og muligheter har jevnlig øket og vil stadig utdypes videre. Nord-Norge med sine på mange måter rent spesielle forutsetninger stod da krigen kom foran en rik økonomisk utvikling, men er nå som det øvrige land etter snart 5 års systematisk utplyndring fra tyskernes side satte årtier tilbake. Vi var alt nådd langt, både åndelig og materielt, og hadde skapt et samfunn, hvor der hersket frihet, rettssikkerhet og orden. Men i erkjennelsen av at samfunnet aldri kan bli godt nok, ønsker vi bare i fred å forsette arbeidet med å bringe vårt folk og land under kultur. I dette arbeide vil Nord-Norge - som utgjør over 1/3 av vårt land og har nesten 1/5 av hele landets produktive areal, halvparten av fiskerieringen og vel 1/8 av landets befolkning - igjen som for finne sin plass.

Men det er ikke dette som gjør at vi her sydpå idag særlig retter blikket nordover mot "Det halve kongerike". Det er fordi Nord-Norge tåkket være sin beliggenhet, sin uforferdede og seige befolkning og krigsbegivenhetenes gang er kommet til å spille en særlig fremragende rolle i vår forsvarskamp. Først under felttoget i 1940. Etter at vi her sør måtte gi opp for overmakten, fortsatte kampene i Nord-Norge, og det ble i denne tid, da vi første gang håpet at befrielsen skulle komme nordfra, knyttet sterke bånd mellom nord og sør. Nord-Norge kjempet i det lengste, og det kjempet godt. Bare uheldige omstendigheter andre steder i verden gjorde at vi også der oppe til slutt måtte gi tapt, på et tidspunkt og i et kampsone hvor fienden i virkeligheten hadde gått fra nederlag til nederlag. Nordlandingenes tapre seige og militært sett vellykte strid våren 1940, mot de krigsvante og overlegent utstyrte tyske spesialtropper, særlig på Narvik-fronten, vil vel alltid ha sin plass blant våre mest ærerike minner. Men hva det er - den betydde meget for samlingen av hele folkets vilje og kraft til under okkupasjonen å bygge opp hjemmefrontens våpenløse motstand mot undertrykkerne. - Idag, etter mer enn 4 lange og tunge års ventetid, står atter norske tropper i kamp på norsk grunn. Og atter er det Nord-Norge - forløbige vel halvparten av Finnmark - som er Det frie Norge. Utviklingen på nordfronten gjorde det i oktober 1944 endelig aktuelt å forrive tyskerne fra det strategisk viktige Varanger-avsnittet, og vår glede over meldingen 25. oktober om at det første stykke norsk jord ved våre russiske alliertes innmarsj i Kirkenes og omliggende distrikter var blitt rensat for tyskere og at det frie norske ilagg igjen valet der oppe, kunne ikke dempes selv av de mest hjerteskjærende jammerskrik fra "Litenposten" og det øvrige nasistiske hylekor. Og sjelden er vel nasistenes løgn og skrekkagitasjon blitt så omgående og et rtrykkelig avslørt som i det tilfelle. Tyskernes og quislingenes bolsjevikskrekk er fullt for-

...den minner om forbrytelses velgjønnede dårlige samvittighet - og
ulykkelig og også over hals og hode. Men selv disse har ellers forestillinger om
bolsjevikene viste seg å være en så småle overdrift. Der kom det for da
at nasi-visdomsbrøden Haugen i Sør-Varanger i stedet for det bekjente
nakkeskudd hadde fått syketilsyn og medisin av en russisk lege. De fæle
bolsjevikene verdiget ikke en gang qui lingene den på forhånd ventede "be-
handling", men overlot helt til de norske myndigheter å ta i forvaring
både herr Haugen og andre et erglente quilinger. Heller ikke viste russer-
ne seg så forhiene på å "bolsjevisere" sin nyeste erobring - ja, de blandet
seg ikke engang inn i siviladministrasjonen, men overlot også denne helt
til nordmennene selv. De viser i de hele tatt den holdning til Norge som vi
hadde ventet og som tyder på en dyp respekt for nordmennenes politiske ansvar-
lighet og modenhet. Forholdet til befolkningen, som tok mot sine befi-
med en begeistring og klok tillit som er finnrøkingene og folket
der nord i det hele tatt, er det beste. De russiske soldatene ligger under
åpen himmel eller i telt, idet de - i motsetning til hva "kulurfolket"
har for vane - har latt sivilbefolkningen beholde de få hus tyskerne ikke
rakk å få ødelagt før de drog. - Men det tyngste slaget for nasi-propagandaen
er vel oppgjøret av at Nord-Norge allikevel ikke var blitt solgt til
bolsjevikene. For - ikke nok med at det er helt norsk siviladministrasjon -
russene har, etter at de mener nå å ha løst sin militære oppgave på norsk
jord, bedt om at den fortsatte befielse av Norge må bli overført av norske
og eventuelt vest-allierte tropper. Den videre framrykking skjer under ledelse
av oberst A.D. Dahl - sjefen for den berømte Alta bataljon fra 1940.
For en tid siden kom han med sine tropper fram til Lækreiv i Porsanger og
skal etter de seneste meldinger være nådd helt frem til Alta. Dermed skulle
betydelig over halve Finnmark med en gjenstående befolkning på 25 - 30 000
mennesker være befrikket.
Men begivenhetene i Nord-Norge de siste 3 - 4 måneder har også sin dystre
side. Ved deporteringen av 20 000 mennesker fra Vest-Finnmark og en del av
Troms har det lykket tyskerne å vise verden at de endog er verre enn
sitt rykte. Ved denne skjandelsdåd - med planmessig ødeleggelse av disse
nordlige bygder og boplasser som representerer generasjoners arbeid og
kultur - mot en arekjer og stedkjer befolkning som intet heller ønsket enn
å få bli hvor den var - er Tysklands navn for alltid brennmerket i norske
sinn. Men våre landsmenn der nord er på ingen måte knekket, de bærer
sin skjebne på en vis som er dette folkeferd verdig. Og ved sin holdning
maner de oss andre til å vise det rette og sanne fedrelandssinn - det som
gir seg utslag i samskjensle og hjelp til våre egne. De prente bygder i
Finnmark og Nord-Troms skal gjenreises - det lover vi oss selv og vårt
land. Og frelst, fritt og fornyet etter striden skal gamle Norge - nordst
i grendom, du vårt eige atterland - atter stige frem - furet, verbitt over
vannet, med de tusen hjem!
Samvittighetens røst. Oslo og Akershus fylkesmannsembete har i disse dager
sendt alle landmennene i distriktet et (hemmelig) rundskriv ang. "Forholds-
regler til personlig vern mot anslag (drapsforsøk)". Rundskrivet gjengir en
P.L. fra Innenriksdepartementet, sentralavdelingen, og inneholder meget
detaljerte retningslinjer til sikring mot såkalte politiske drap. Vi kan
ikke nekte oss fornøyelsen av å gjengi enkelte avsnitt av rundskrivet:
---- Til sikring av egen bopel bør man først og fremst ta sine forholds-
regler ved inngangsdøren. Denne må være solid, uten glass eventuelt med
skuddsikkert "glassøye", samtidig som man monterer elektrisk lys utenfor
og over inngangsdøren. Har inngangsdøren delvis glass må det aldri være
lys i entreen, og lyskilder fra innenfor liggende værelstrut i entreen
bør være skjernet idet døren åpnes fra værelset ut i entreen.... Døren
bør være forsynt med solid sikkerhetslenke som, spesielt etter mørkets
frembrudd, ikke fjernes før man har visshet for hvem som har gitt seg til
kjenne utenfor. Særlig ved henvendelse etter mørkets frembrudd eller til
andre uventede tider er det ingen grunn til uten videre å åpne døren for
ukjente personer. Man kan spørre seg for gjennem døren og under dette bør
man ikke stå like bak døren, men på siden i ly av dørkarmen.... Hvis det
på noen måte er mulig bør telefonapparat installeres også på soveværelset,
helst med direkte forbindelse til nærmeste politistasjon eller tyske for-

legning. Telefonledningen må søkes beskyttet slik at den ikke kan brytes..
.. Soveværelsdøren kan gjerne forsynes med solid lås og lenke, og senger
bør være plassert slik at de ikke kan beskyttes direkte fra døråpningen....
snikmorderne har jo i stor utstrekning anledning til å velge tid og sted for
sitt angrep på den enkelte person. Dermed er imidlertid nyt det noe av det
iktigste av de defensive forholderegler som overhode kan tas: Man må
såvidt mulig legge sitt virke slik an at det blir minst mulig regelne ssig-
net. Man bør komme og gå til uvisse tider til sitt arbeidsssted og benytte
forskjellige adkomstveier.... I det øieblikk man går ut eller inn bør man
vase at man ikke danner skyteskive mot en lys bakgrunn (elektrisk lys i
entreen, eller står under en lyskilde montert utenfor inngangsdøren....)
Det er et spørsmål om dette rundskriv vil virke særlig oppmuntrende
på NS-landsmennenes svikende moral.
Prisdirktør Bjarheim som st dig har skaffet oss underholdning fikk seg en
behagelig overraskelse i begynnelsen av desember, da politiet troppet opp
hjemme hos ham og tok med seg radioapparatet. De undersøkelser han deretter
foretok bragte ior dagen at han var ekskludert av partiet i slutten av
oktober.
Fuglesang, Kulturministeren holdt ifølge "Fritt Folk" søndag 14. januar
foredrag om "Den innenrikspolitiske utvikling i Norge etter at tyskerne er
gått over til offensiv på Vestfronten". Foredraget var laget for nyttår.
Offensiven var dessverre alt da foredraget ble holdt, vendt til det mot-
satte både i vest og øst. Når ministeren først hadde hatt strevet med å
skrive sammen sitt utmerkede foredrag, var det lik vel rimelig at det ble
holdt, men vi skulle anta at tiden snart er inne til å gripe ordet på ny.
Hensikten helliger midlet. Ved beslutning av 2. mars 1942 har Kirkedeparte-
mentets sjef, minister Skjerve, opprettet en fond. Det ene består av kommu-
nale lønnstilskott til de presser som på grunn av kirkestriden f. t. unnlater
å hve sin lønn og som i tidens offisielle språkbruk gjerne går under
betegnelsen "de streikende prester". Dette fond skal etter statuttene
brukes til utdanning av lokale prester for den norske kirke og til andre
formål som står i forbindelse med den nuværende situasjon. Det er Kirke-
departementets sjef som etter eget forogdbefinnende og stikk i strid med
vanlige bevilgningsprinsipper skalter og valter med disse penger. Selv
om man i alminnelighet ikke er tilbøyelig til å tillegge hr. Skancke libe-
rale anskuelser, må det imidlertid regis at han i dette tilfelle har vist
adskillig frisinn. Som eksempel herpå kan vi nevne at han har stillet
et ikke ubetydelig beløp av fondets midler til disposisjon for en tidligere
offiser i den tsar-russiske arme Paul Rimsky-Korsakoff for geistlig betje-
ning av ortodokse kristne i Norge. Den samme Rimsky-Korsakoff har under sitt
eksil her i landet hittil fristet tilværelsen som bobakkshandler i Oslo.
Det annet fond består av de feste og forpaktningssavgifter som tidligere ble
oppebåret av de "streikende" prester, og dette er forutsatt å skulle
anvendes til hjelp for hjemvendte frontkjemper som har interesse av gårds-
bruk og som antas som forpaktere av prestegård eller på annen måte ønsker
å erverve seg jord. At det også her vises en viss liberalitet ved anvend-
sen av midlene vil en forstå, når en hører at det bl. a. er brukt kr. 70 000
til innkjøp av Fyrosdal prestegård som gave til ministerpresidenten. Det var
som kjent på denne prestegård "fjærens" vugge i sin tid stod og det fore-
kommer oss derfor sære naturlig at den nå blir ervervet som en slags krongods.
Rikskommisariatet har bestemt at olje som går tapt på grunn av eksplosjoner
b. lign. herefter skal gå av på kvoten til de fiskere hvis fangst skal gå
til dekning av det norske behov. Det er vel overflødig å tilføye at bestem-
nelsen står i strid med de forliggende avtaler. Foretaden ble fiskerne på
denne måte berøvet ca. 100 tonn av sin kvote.
Betaling for tyske rekvisisjoner og skader. Reichkommisar har fra 1. januar
1942 pålagt den norske stat å betale godtgjørelse til norske borgere og in-

stisjoner for de eiendommersom tyskerne har rekvirert. Betalingen skjer av norske midler, men etter tyske direktiver. Det er nå fastsatt nærmere bestemmelser om disse betalinger, dateret 11. november 1944. Til tross for at de leier og skades-erstatninger som hittil har vært betalt for de dommer som er rekvirert eller skadet av tyskerne, har vært knappe nok, og ikke tilnærmet såvis har svart til hva en nordmann måtte betale om han laiet eller skadet en annens eiendom, skjærer de nye bestemmelser betalingene til nordmenn ytterligere ned. Derimot forhøyes de godtgjørelser som betales til Nasjonal Samling, riksøkonomisjef, til Likvidasjonsstyret for inndratt formuer, til N.S. Ungdomsfylking og N.S. Fjelporganisasjon, for tysk bruk av eiendommer som er besluttet inndratt, d.v.s. eiendom som disse organisasjoner har stjålet fra frimurerlosjene, de politiske partier, jødene, nordmenn som har måttet forlate landet, speiderorganisasjonene, Norsk Folkhjelp og andre. Den norske stat må etter de nye bestemmelser betale godtgjørelse ikke bare for eiendommer som er rekvirert av Wehrmacht, Reichkommissar, Organisasjon Godt og det tyske politi, men også for de eiendommer som er rekvirert av det tyske nasiparti (NSDAP). Fra 1. januar 1945 må staten endog betale husleien for "Deutsches Geschäft" og andre rene forretninger som drives av NSDAP. De nevnte "nyordninger" for inndratt eiendommer og for NSDAP's forretninger er nye eksempler på de tyske og norske nasisters vanlige fremgangs måte: å stjele fra den norske stat og norske borgere for å berike sine egne kasser.

Rikstrygdeverket. Vårt blad innholdt ifjor høst en nobis om at N.S.mannen Byråsjef P. Moberg Larsen var avskjediget fra sin stilling i Rikstrygdeverket. Grunnen var som det vil erindres at han ved flere anledninger hadde påført direktørens navn falsk ved søknader om reisstillatelse. Det viser seg nå at dette er det rene smatteri mot hva den tidligere byråsjef ellers har på samvittigheten. For et par uker siden kom det for dagen at han hadde tilvendt seg meget store beløp av trygdeverkets midler ved å utstede falske anvisninger på løse og tannlegehonorarer. Etter en foreløbig oversikt andrar bedrageriet seg til kr. 186 000.-

Blokaden av offentlige stillinger. Vi minner på ny om blokaden. Selv om denne nå stort sett er effektiv, hender det fremdeles en og annen gang at der melder seg søkere til ledige stillinger også blandt folk som ikke tilhører det såkalte statsbare parti. Sålædes kan nevnes at det på denne måte i den siste tid er utfylt et par assistentstillinger i Veritingsdepartementet. Vi forbeholder oss for fremtiden å offentliggjøre navnene på dem som ikke er lojale.

Parolen gjelder som kjent alle offentlige og halvoftentlige stillinger, både faste og midlertidige, herunder også vikariatet under ferie, sykdom o.l. Unntatt fra blokaden er bare leger, pleiepersonale og betjening ved sykehus, mannskap og befal ved landets brannvesener samt det personale i det sivile luftvern som har beslektet under flyalarm.

Oppbrudd. Tyske anlegg, særlig i Nord-Norge, blir i stigende utstrekning demontert og maskiner m.v. sendes ikke bare sydover, men så vidt som mulig også til Tyskland. Sålædes har a/s Frostfilat, Bodø, nylig fått eksportlisens for en hel del av sine maskiner. Stillatelsen omfatter imidlertid også slike ting som tekopper og tliorkener, sengegarnityrer, pullovers, sjal, skiluer, ulltopper o.s.v.

oOo

Tyskernes innstilling til krig og samfunnsspørsmålene - de umyndiggjortes innstilling - ble nylig godt avslørt da en nordmann under en forretningskonferanse spurte en tysk dr. hva han mente om situasjonen. Han svarte: "Ich arbeite, ich esse und ich schlafe. Ich denke nicht." Det er ikke utenkelig at folk med denne mentalitet kan drives til å holde krigens gående enda en tid.

SEND AVISEN VIDERE NÅR DU HAR LEST DEN

VAR FORSIKTIG!

Morderne. Etter har tyskerne - i samarbeid med de hjemlige nasister - begått en ugjerning så rå og umennekelig at en vil virke som et sjokk på hele den siviliserte verden. Som hevn for drapet på statspolitissjef Warthinsen er det skutt ialt 33 mann - 33 nordmenn som ikke hadde det ringeste med drapet på Warthinsen å gjøre. Dødslistene omfatter som kjent ialt 74 personer, men en av de dømte - Stensrud - var en beryktet nasist og forbryter hvis navn ikke fortjener å nevnes i samme åndedrett som de øvrige. Av disse 33 er det på det rene at fire - nemlig høyesterettsadvokat C.F. Gjerdrum og J. Vislie, overløge Sathre og direktør Kaare Sundby - ble hentet i sine hjem om ettermiddagen samme dag som Warthinsen var skutt, og ble myrdet umiddelbart etterpå. Når tyskerne i sitt offisielle kommunike hevder at disse fire nordmenn ble dømt ved sardomsol for bestemte forbrytelser, da er det løgn - bevisst og åpenbar løgn. Forfalskningen er så gjennomsluktig at den neppe kan være beregnet på andre enn tyskernes eget publikum, og kan kanskje tas som uttrykk for at det selv i disse moralsk forkrøblede kretser ville reageres hvis den rette sammenheng ble kjent. Også vi nordmenn er blitt sløvet i krigens år. Det er jo heller ikke første gang tyskerne har myrdet uskyldige nordmenn i ren terrorhensikt. Allikevel opprøres vi i vårt innerste over det som er skjedd, vi krenkes i vårt menneskeverd ved tanken på at slikt kan utføres av vesener som sier seg å tilhøre samme art og rase som oss selv. At uddåden skulle tvinge oss til ettergivenhet i sluttkampen, er en tanke så absurd at den ikke kunne være unnfanget av noe annet intellekt enn det tyske, med dens rent patologiske mangel på evne til å sette seg inn i høyere sjelsfunksjoner enn dem det selv representerer. Tvert imot - vi kan ikke la være å spørre oss selv: hvor lenge skal vi rolig se på at disse vesener huserer som de vil her i landet og myrder de beste av våre landsmenn, hvor lenge skal vi måtte spille rollen som underkuede og lydige vasaller - uten å gripe til de midler som tross alt står til vår rådighet, og som vil bringe oss i åpen kamp på liv og død med undertrykkerne? Vi har disiplin nok til å vente til ordren kommer - om den kommer. Men hvis vi får ordren, da vil minnet om de 33 myrdede landsmenn stå som en fakkell i kampen - et samlingspunkt for alle gode krefter og en kilde til mot og hensynsløshet i oppgjøret med de skyldige. Dette skjønner tyskerne kanskje ikke. De anerkjenner jo ingen annen makt enn våpenmakten og forstår ikke annet språk enn våpenenes tale. "Men glemmer de, at de tyske våpen ikke lenger behersker Europa? Er de klar over at deres fremferd med stadig våknere samvittighet blir registrert av opinionen i de nøytrale land, at disse land ved sin holdning vil kunne påvirke krigens gang i ikke ubetydelig grad, og at den tyske våpenmakt betyr en stadig mindre trussel for de nøytrale stater når de skal bestemme sin politikk under krigens siste fase? Og har tyskerne ennå ikke gjort seg fortrolig med det faktum at store deler av deres eget land nå er okkupert av landets fiender - våre allierte? For hver nordmann som blir drept av tyskerne, har våre allierte makt til å ta represalier overfor en tysker - eller flere. Går tyskerne ut fra som en selvfølge at våre alliertes høyere krigsmoral vil hindre at deres egne metoder blir anvendt på dem selv? Muligens har de i tilfelle rett i dette. Men kanskje også det syn nå vil trenge seg fram, at det er en dårlig moral som lar noe middel være uprøvet når det gjelder å sette en stopper for undermenneskenes mord på uskyldige borgere i de okkuperte land. Hvis tyskerne ikke har tatt denne mulighet i betraktning, skulle de iallfall ha grunn til å gjøre det nå, ettersom st dig større deler av deres eget land kommer i våre alliertes besittelse.

Forfedernes lønn. Det går neppe en dag uten at nasipressen anslår sine mest høyopente strenger til lovprisning av våre såkalte "frontkjempere" - disse kjekke, germanske gutter som ut fra de mest idealistiske motiver set er livet inn i kampen for fører, folk og fedreland. Det er jo riktig nok at det er med livet som innsats de herrer frontkjempere har meldt seg til

sk krigstjeneste - om enn også på en noe annen måte enn nasipressen forutsetter. Verdien av de liv som her ofres får imidlertid enhver ha sin mening om, det gjelder nok i stor utstrekning liv som - hvis de ikke var blitt ofret for føreren - ville ha vært tilbragt bak fengselsurene, i tvangsarbeidsanstalter eller under bruene ved Akerselva. Og kanskje er det takkløst å gjøre oppmerksom på at de herrer idealister tross alt ikke er uten materielle fordeler som vederlag for at de har meldt seg til vepnet kamp mot sitt eget land. Vi husker alle hvordan de som først meldt seg til "Regiment Nordland" ble lokket med bl.a. en større bondegård som lønn for vel utført landsforrederi (dette løfte har det forresten senere vært merkelig stille om). Men alle er sikkert ikke klar over i hvilken utstrekning nasilovgivningen også senere har funnet det nødvendig å støtte opp under idealismen med løfter om jordiske goder. Vi finner derfor grunn til å regne opp de viktigste av de forordninger og lover som er gitt på dette område. Innholdet fremgår som regel med tilstrekkelig tydelighet av overskriften. Hvor dette ikke er tilfelle er hovedinnholdet tilføyd i parentes. Altså i kronologisk orden:

- 1) Forordning av 21/1-1941 om utstedelse av arviuumsvidnesbyrd for elever av 3. gymnasium som skal tjene beggjøre i Regiment Nordland.
- 2) Do. av 1/2-1941 om tjeneste i Regiment Nordland (mindreårige trenger ikke samtykke av foresatte for å la seg hverve, arbeidstakere kan slutte uten oppsigelse og beholder alle rettigheter overfor syketrygd, arbeidsløshetsstrygd, fagforeninger og faglige understøttelseskasser m.v.)
- 3) Do. av 11/6-1941 om forbud mot at arbeidere blir berøvet sin stilling p.g.a. tjenestegjøring i Norges SS og om lønn i tjenestetiden (lønnen betales av arbeidsgiveren).
- 4) Do. av 18/7-1941 om familieunderhold for frivillige i Den norske Legion.
- 5) Do. av 27/1-1941 om vitnemål for bestått avgangseksamen ved høgre almenkskole for elever som skal gjøre tjeneste i Regiment Nordland eller Den norske Legion.
- 6) Do. av 19/1-1942 om visse spørsmål som gjelder frivillig krigstjeneste (omtrent samme innhold som nr.2).
- 7) Lov av 26/2-1942 om utsetting av tvangskullbyrdelse overfor krigsfrivillige (meget aktuell).
- 8) Do. av 7/5-1942 om oppgjort eksamensansiennitet for studenter og høgskoleelever som har tjenestegjort i Regiment Nordland, Den norske Legion og tilsvarende tjeneste.
- 9) Do. av 21/11-1942 om ugyldighet av oppsigelse m.v. fra stilling p.g.a. tjenestegjøring i Førergarden.
- 10) Do. av 21/1-1943 om skattefritaking for krigsfrivillige.
- 11) Do. av 25/2-1943 om vern om praksis for læger, tannlæger og veterinærer som gjør militærtjeneste i Norge eller andre steder med regjeringens godkjennelse.
- 12) Do. av 18/3-1943 om universitets- og høgskoleeksamener for krigsfrivillige.
- 13) Do. av 1/4-1943 om opptagelse av krigsfrivillige som elever og studerende ved læreanstalter (fortrinnsrett).
- 14) Do. av 15/7-1943 om syketrygd for personer som gjør tjeneste i Laffen SS og Den tyske vernemakt.
- 15) Do. av 25/8-1943 om forbud mot oppsigelse av arbeidere som innkalles til hirdtjeneste.
- 16) Do. av 14/10-1943 om tjenesterechtigter for off. tjenestemann som utfører frivillig krigstjeneste (tjenestemannen beholder under krigstjenesten alle tjenesterechtigter og skal derfor ha et lønns- og ansiennitetsstillegg svarende til 3 ganger krigstjenestetiden).

I tillegg til dette er det jo ikke mer enn rimelig at frontkjemperne også etter hjemkomsten fra en mer eller mindre reell krigstjeneste, har ekstrajobber av enhver art, og at familien har adgang til å bruke deres rasjoneringskort når de er borte. Det er heller ikke egnet til å forbause, at de gjennom "Frontkjemperkonoret" stadig mottar gaver og understøttelser som er skaffet til veie gjennom mer eller mindre frivillige bidrag - bl.a. fra kommunene. Og vi har naturligvis ingen grunn til å beklage oss over at de her er kan begå nær sagt hvilke forbrytelser og pöbelstreker de ønsker - uten at politiet skrider inn.

Det er ikke så meget for å ramme frontkjemperne selv vi trekker frem dette. Deres forhold blir i grunnen hverken verre eller bedre fordi om de mottar materielle fordeler som følge av forredriet. Men de ansvarlige myndigheter og deres lydige redskaper får så meget større ansvar når de ved en slige midler lokker ubefestede sjeler til å begå en forbrytelse som av nesten alle deres landsmenn betraktes som kvalifisert landsforrederi, og som synes å måtte føre offeret inn i den visse död - hva enten dödten finner sted som "høltedöd" eller på en noe mindre heroisk måte.

Siste akt. Ved "Statsakten" 1 februar 1942 fikk vi ministerpresident og ministrene istedenfor konstituerte statsråder. Dagen er senere blitt feiret som vår store nasjonale minnedag, "større enn 17. mai, større enn 7. juni", som føreren selv uttrykte det. I år var planene større enn noengang. Ny statsakt forestod. Føreren skulle bli statssejer og han skulle opprette et nytt departement - forsvarsdepartementet! - han var selv hos Hitler for å ordne de siste formalia. Dessuten skulle stortingsbygningen stilles til disposisjon for det fri Norge. - Vi unnlot å bringe noen forhåndsomtale av begivenheten, da vi hadde våre tvil om at det hele kunne forløpe planmessig ettersom den siste tids utvikling på frontene. Og ganske riktig: Føreren fikk selv forfall, Terboven uteble og de store sensasjoner likeså. I Stortinget foregikk en makberforestilling med en avdelingssjef i Reichskommissariat og innenriksminister Vasbotten som hovedaktører. Bygningen ble overlevert og det norske flagg heist - etter et pinlig opphold for man fant flagget. Det ble fra begge sider talt adskillig om det symbolske ved begivenheten. Det var meningen at symbolikken skulle føres videre ved at innenriksministeren - sønn av Stortingets kontorsjef - skulle flytte inn i bygningen med sitt departement. Men det viste seg at noe slikt var ugjørlig på grunn av den tilstand bygningen var i da tyskerne forlot den. De tok med seg lamper, gardiner, møbler, gulvtepper og alt som var løst, ja de boret til og med ut en del låser m.v. Også brensløst tok de med. Vannet måtte derfor tappes av sentralvarmeanlegget for at dette ikke skulle fryse. Overalt var der skittent. Ellers var lagtingssalen bygget om og de gamle ornamentene på veggene der hakket bort. Salen har vært bruk til tyske brylluper og liknende forestillinger. N.S. myndighetene får altså foreløpig ingen glede av bygningen. Den må pusses grundig opp før den kan tas i bruk. Dette var nok det symbolske ved overleveringen.

De opp for angivere. Der foreligger beviser for at økonom G.A. Reichelt og assistent Sigrid Moen i Innenriksdepartementet har drevet angiveri mot folk som ikke tilhører det statsbærende parti. Reichelt er fallert tjønnmann som også har forsøkt seg som leppredikant. Fru Moen har lidt skibrudd på det ekteskapelige område. Begge har deretter på sine gamle dager tatt et interesse for politikk og er slått inn på den offentlige løpebane den nye tid. Vi advarer mot disse personer. Likeså må vi advare mot sekretær Toralf Ansgar Christiansen i Næringsdepartementets personalkontor, hvor han antakelig er anbragt som politisk kontrollør. Han er medlem av N.S. og farlig. Han skal ha vært i Quislings garde og tilknyttet SD. Det er grunn til å tro at han virker som provokator og forsøker å komme inn i illegale kretser i Oslo. Han skal bl.a. ha opptrådt med falsk legitimasjonskort under navnet Knut Berge, 20 år, adr. Skøyen. Hr. Christiansen er i 25 års alderen.

Departementene er for en del opprett holdt temmelig uforändret i okkupasjonsiden, men der er også skjedd viktige endringer, således ved opprettelse av eget Politidepartement og av de to nye N.S. departementer: Kulturdepartementet og Departementet for Arbeidstjeneste og idrett. Videre er Utenriksdepartementet og Forsvarsdepartementet forsvunnet. Vi husker fra unionsiden hvor meget av selvstendighetsarbeidet var konsentrert om å skaffe landet eget utenriksstyre og egenutenriksrepresentasjon. Opphevelsen av Innenriksdepartementet er i beste samsvar med den plass som tyskerne har tiltenkt oss i sitt nye Europa. Restene av Forsvars- og Utenriksdepartementene har sammen med et konglomerat av andre saksoråder hørt under Innenriksdepartementet. Men nylig er den siste rest av Utenriksdepartementet opphevet. Det som var igjen er lagt under "førerenes kanselli" under ledelse av "sendemann" Stören som har etablert seg på Slottet. Det sier seg selv at ingen norsk embetsmann med respekt for seg selv og for landets konstitusjon kan samtykke i å arbeide under slike forhold. De gjenværende av Utenriksdepartementets embetsmenn har da også nektet å ene begjøre av "kansellet". Men en sviket: ekspedisjonssjef William Halthe Johannesen. Riktig nok søkte og fikk han permisjon den korte tid som er igjen i hans faller for aldersgrensen. Ikke des mindre fortsetter han arbeidet permisjonstiden. Han har tidligere ytlet bidrag til den "norske" legion hans krypende tjenestevillighet overfor N.S. er vel kjent. Det er uhyggelig å tenke på hva som kunne ha hendt her i landet, hvis alle norske embetsmenn hadde vært av samme støpning som hr. Johannesen.

